

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **R. O.**, zastoupeného JUDr. Martou Čihákovou, advokátkou se sídlem Masarykova 43, Ústí nad Labem, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2003, čj. OAM-2640/VL-11-P08-2003, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 14 Az 650/2003, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 9. 2004, čj. 14 Az 650/2003 - 38,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokátky JUDr. Marty Čihákové **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku nebyl žalobci udělen azyl na území České republiky podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů; současně na něj nebyla vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že důvodem žádosti žalobce o udělení azylu bylo následování matky, která opustila vlast pro potíže s bývalým manželem z důvodu rozdílnosti náboženského vyznání. Dalším důvodem byla snaha o legalizaci pobytu na území České

republiky. Podle žalovaného nebylo prokázáno pronásledování žalobce ani jeho odůvodněný strach z pronásledování z některého z důvodů podle § 12 zákona o azylu. Následování matky není podle žalovaného důvodem pro udělení azylu a ani obavu z pronásledování ze strany muslimů v případě návratu do vlasti, jelikož stěžovatel je křesťanského vyznání, žalovaný neshledal důvodnou, neboť žalobce ji ničím nepodložil ani nekonkretizoval a podle informací o zemi jeho původu je v jeho vlasti svoboda vyznání zaručena; omezována je pouze činnost některých netradičních skupin z obav před náboženskými extrémisty. Žalovaný shrnul, že u stěžovatele nebyl shledán žádný důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Dále se žalovaný vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu a § 14 zákona o azylu a k neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 9. 2004, čj. 14 Az 650/2003 - 38, byla žaloba žalobce odmítnuta. Soud uvedl, že žaloba podaná dne 22. 12. 2003 neměla náležitosti podání ani náležitosti žaloby podle § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 a 2 s. ř. s. Doplnění žalobních bodů, podané k poštovní přepravě dne 23. 1. 2004, již bylo podle soudu učiněno opožděně, neboť v souzené věci žaloba neobsahovala žádný žalobní bod. Žalobce sice zaslal doplnění žaloby, lhůta k tomuto doplnění však skončila dne 6. 1. 2004; žalobce podal doplnění k poštovní přepravě až dne 23. 1. 2004; vady žaloby tedy nebyly odstraněny ve lhůtě stanovené v § 71 odst. 2 s. ř. s. V tom soud shledal nedostatek podmínek řízení a proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Ve včasné a ve lhůtě doplněné kasační stížnosti stěžovatel namítl, že soud nesprávně posoudil právní otázku, zda je v případě návratu do země původu život stěžovatele ohrožen; nezohlednil ani skutečnost, že jeho babičce byl udělen humanitární azyl. Stěžovatel dále namítl, že krajský soud pochybil, neboť v řízení o žalobě jednal toliko s ním, ačkoliv stěžovatel byl v té době nezletilý a jeho zákonnou zástupkyní byla jeho matka. V řízení před krajským soudem nebyla tedy dána podmínka řízení spočívající v procesní způsobilosti žalobce a tím byla založena vada řízení a tedy i důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel je dále přesvědčen o nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Podle něj soud nedostál poučovací povinnosti podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Soud měl stěžovatele poučit o následcích opožděného doplnění a ne vyčkávat, že žalobce – laik dodatečně doplní včas žalobu. Soud si neměl být jistý, že na základě nekonkrétní deklarace bude žaloba řádně doplněna. Stěžovatel poukázal na článek JUDr. Jana Dvořáka „Některé výkladové problémy týkající se koncentrační zásady a žalobních bodů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví“ (Právní rozhledy, č. 12/2003), podle něhož je zapotřebí rozlišit situace, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod a soud tedy měl odstraňovat vady žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a nikoliv uplatňovat koncentrační zásadu. Stěžovatel soudu připomněl, že se v dané věci nejednalo o rozšíření žalobních bodů, jelikož v původní žalobě žádné žalobní body uvedeny nebyly, pročez nebylo co rozšiřovat a soud měl stěžovatele vyzvat k doplnění. Krajský soud v Ústí nad Labem však měl za to, že v daném případě by bylo nadbytečné odstraňovat vady podání, neboť soudcovská lhůta k doplnění žalobních bodů by přesáhla zákonnou lhůtu, v níž měl žalobce právo rozšířit žalobní body. Stěžovatel spatřuje v postupu krajského soudu porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Ačkoliv stěžovatel dodržel stanovený postup, jediným procesním úkonem, který krajský soud po devíti měsících učinil, bylo odmítnutí jeho žaloby. Stěžovatel poukázal na to, že je cizincem bez právního vzdělání a byl závislý na zákonném postupu orgánů veřejné správy a soudů. Usnesení krajského soudu, zejména jeho odůvodnění, tomuto požadavku nevyhovuje. Stěžovatel dále v postupu krajského soudu spatřuje porušení práva na spravedlivý proces a porušení zásady rovnosti zbraní. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby usnesení Krajského soudu

v Ústí nad Labem ze dne 15. 9. 2004, čj. 14 Az 650/2003 - 38, bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; současně stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. V doplnění kasační stížnosti provedeném ustanovenou advokátkou na základě výzvy soudu byly uplatněny námitky proti rozhodnutí o neudělení azylu žalobci. Stěžovatel namítl, že v řízení o udělení azylu neměl možnost jednat ve svém jazyce, neboť pomoc tlumočnicka z jiného než mateřského jazyka byla nedostatečná. Jako mladý člověk se stěžovatel politicky angažoval a pro své projevy byl v zemi původu vyslýchán, neboť se neprojevoval loajálně. Měl zájem na změně poměrů ve vlasti a snažil se zapojit do veřejného života. To bylo důvodem odchodu z vlasti a stěžovatel v tom spatřuje i důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, mj. i proto, že azyl podle tohoto ustanovení byl udělen již jeho babičce.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. Podle žalovaného kasační stížnost směřuje do procesních aspektů řízení před soudem, proto se k ní žalovaný nevyjádřil, podpořil přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vzhledem k probíhajícímu řízení s matkou žalobce a navrhl zamítnutí kasační stížnosti. V reakci na doplnění kasační stížnosti žalovaný uvedl, že není pravdou, že by stěžovateli v řízení o udělení azylu nebylo umožněno hovořit v mateřském jazyce, neboť měl možnost na vlastní žádost jednat v ruském jazyce za přítomnosti své matky. Podle žalovaného nelze přijmout tvrzení, že tlumočení do ruštiny zabránilo stěžovateli rozvést důvody odchodu ze země původu. Nevěrohodná jsou rovněž tvrzení stěžovatele o angažovanosti v zemi původu, neboť na území České republiky vstoupil s matkou v době, kdy mu bylo jedenáct let; navíc uvedené tvrzení neuplatnil ve správním řízení. Humanitární azyl byl babičce žalobce udělen pro její zhoršený zdravotní stav a vysoký věk a stalo se tak po vydání rozhodnutí ve věci žalobce. Žalovaný připomněl, že žalobce je oprávněn znovu požádat o azyl v České republice ve dvouleté lhůtě, která může být v případě hodném zvláštního zřetele prominuta (§ 10 odst. 4 zákona o azylu).

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy tvrzenou nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Protože Nejvyšší správní soud je zásadně vázán důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a jelikož ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zaměřil se v dalším toliko na posouzení zákonnosti procesního postupu krajského soudu, neboť v této fázi řízení mu již nepřísluší – ze shora uvedených důvodů – meritorně se zabývat důvodností žádosti stěžovatele o udělení azylu.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel žalobou dne 22. 12. 2003, v níž pouze uvedl, že toto rozhodnutí napadá v celém rozsahu a odůvodní je dodatečně. Krajský soud v Ústí nad Labem kasační stížností napadeným usnesením tuto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když konstatoval, že jednou z podmínek řízení je řádná žaloba. Žaloba neobsahující žádný žalobní bod je ve lhůtě pro podání žaloby odstranitelným nedostatkem podmínky řízení, avšak po marném uplynutí této lhůty se stává neodstranitelným nedostatkem

podmínky řízení. Proto také v daném případě, kdy lhůta pro podání žaloby skončila dne 6. 1. 2004, předseda senátu stěžovatele nevyzýval k doplnění žaloby o žalobní body, a protože v řízení nebylo možno pokračovat pro nedostatek podmínky řízení, krajský soud žalobu odmítl.

V tomto směru Nejvyšší správní soud především vychází z § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož soud usnesením odmítne návrh, jestliže nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn a nelze proto v řízení pokračovat. V důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. V souzené věci je však zřejmé, že žaloba stěžovatele žádné žalobní body neobsahovala a že stěžovatel tuto žalobu v zákonné lhůtě pro její podání v tomto směru ani nijak nedoplnil. Přitom ze zákona vyplývá, že žaloba musí vždy obsahovat alespoň jeden žalobní bod (viz § 71 odst. 2 věta druhá s. ř. s.). Pokud žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. Není však dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť – takto široce pojmáná – povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že se Krajský soud v Ústí nad Labem napadeným usnesením nedopustil nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., když žalobu stěžovatele podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl, aniž jej předtím vyzval k odstranění nedostatku podmínky řízení, neboť dospěl k závěru, že po marném uplynutí lhůty k podání žaloby se absentující žalobní body stávají neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení. Tento právní názor vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 23. 10. 2003, čj. 2 Azs 9/2003 - 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS; rozhodnutí prošlo i testem ústavnosti, když ústavní stížnost směřující proti tomuto rozsudku byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. IV. ÚS 613/03). Osobní stanovisko autora stěžovatelem citovaného článku není pro posouzení dané věci právně relevantní.

K námitce stěžovatele, že v řízení před krajským soudem nebyla dána podmínka řízení spočívající v procesní způsobilosti žalobce, neboť ten byl v té době ještě nezletilý a proto nemělo být v řízení jednáno s ním, ale s jeho matkou jako zákonnou zástupkyní, čímž byl podle stěžovatele dán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Krajský soud v Ústí nad Labem pochybil, pokud v záhlaví usnesení o odmítnutí žaloby neuvedl, že stěžovatel je zastoupen matkou jako zákonnou zástupkyní, a že toto usnesení doručil přímo žalobci a nikoliv jeho matce. Ze spisu je však zřejmé, že soud si byl vědom skutečnosti, že stěžovatel je nezletilý a že v řízení bylo jinak jednáno s jeho matkou; pokud jde o doručení rozhodnutí soudu prvního stupně přímo žalobci, tato skutečnost vliv na zákonnost vydaného rozhodnutí v daném případě neměla, neboť žalobce rozhodnutí řádně převzal a kasační stížnost byla podaná jeho zákonnou zástupkyní v zákonné lhůtě od tohoto doručení. Navíc v době, kdy byla věc předložena k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu, byl stěžovatel již zletilý. Věc lze tedy uzavřít tak, že nesprávný postup krajského soudu nedosáhl takové intenzity, aby mohl mít vliv na zákonnost rozhodnutí soudu, jak požaduje § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. nejsou dány a proto kasační stížnost

jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Stěžovateli byla pro toto řízení před soudem ustanovena soudem zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátce částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 10. 6. 2005 a 2 x 75 Kč paušální náhrady hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu